

Arbetsmarknadsutskottets betänkande**1976/77: 13****med anledning av propositionen 1976/77: 15 om ändring i lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift, m. m.****Propositionen**

I propositionen 1976/77: 15 (arbetsmarknadsdepartementet) föreslås att riksdagen skall

1. antaga ett i det följande återgivet förslag till lag om ändring i lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift,
2. medge att kammarkollegiet får disponera en rörlig kredit av 50 000 000 kr. i riksgäldskontoret för det ändamål som anges i propositionen.

Lagförslaget har följande lydelse:

Förslag till**Lag om ändring i lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift**

Härigenom föreskrives att 2 § lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Arbetsgivare erlägger årligen lönegarantiavgift med belopp som motsvarar *en femtiondels* procent av summan av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad.

*Föreslagen lydelse***2 §¹**

Arbetsgivare erlägger årligen lönegarantiavgift med belopp som motsvarar *sju hundra*dels procent av summan av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen om allmän för-

¹ Senaste lydelse 1976: 79.

säkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1977. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

Gällande bestämmelser

För att säkerställa arbetstagares lönefordran i arbetsgivares konkurs beslöt statsmakterna år 1970 (prop. 1970: 201, 1LU 1970: 79, SFS 1970: 741—745) att införa lagstiftning om statlig lönegaranti vid konkurs. Garantin avser sådana löne- och pensionsfordringar som har förmånsrätt i konkurs samt vissa konkurskostnader.

Lönegarantin gäller sedan den 1 januari 1976 med tolv basbelopp för varje arbetstagare såvitt avser fordran med förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen men är i övrigt obegränsad (SFS 1975: 1250). Prövningen av lönegarantianspråk ankommer på kronofogdemyndigheten vid fattigkonkurs och på konkursförvaltaren i ordinär konkurs.

Länsstyrelsen är utbetalningsmyndighet. I fråga om utbetalat belopp inträder staten i arbetstagarens rätt mot konkursgäldenären.

Lönegarantin finansieras med arbetsgivaravgifter enligt lagen (1970: 742) om lönegarantiavgift. Avgiften är 0,02 % av löneunderlaget för anställda. Beräkningsunderlaget är i huvudsak detsamma som för avgiften till sjukförsäkringen enligt lagen om allmän försäkring. Avgiftens storlek har inte ändrats sedan lönegarantisystemet infördes. Lönegarantiavgifterna förs till en fond som förvaltas enligt grunder som regeringen fastställer. Från fonden rekvirerar länsstyrelserna medel för utbetalning enligt garantin. Fondens inkomster utgörs förutom av arbetsgivaravgifter av räntor och de medel som staten erhåller genom utdelning i konkurser på grund av övertagna arbetstagarfordringar.

Propositionen

I propositionen redovisas att antalet konkurser i stort sett har varit oförändrat under den tid lönegarantisystemet har varit i kraft. Lönegarantifondens utbetalningar och intäkter (milj. kr.) under de tre senaste budgetåren framgår av följande uppställning.

	1973/74	1974/75	1975/76
intäkter	33,4 ¹	27,7 ²	46,6 ³
utbetalningar	27,2	24,3	60,3

¹ sju terminer

² fem terminer

³ sju terminer

Belastningen på budgetåret 1975/76 skulle rättligen vara ännu större. Utbetalning på 9,7 milj. kr. har nämligen överförts till innevarande budgetår. Fonden visade för budgetåret 1975/76 ett underskott på 13,7 milj. kr.

I propositionen redovisas följande orsaker till den kraftiga ökningen av utbetalningar av lönegarantiavgiften:

1. andelen konkurser som berör ett stort antal arbetstagare har ökat,
2. längre uppsägningstider enligt lagen om anställningsskydd,
3. höjningen den 1 januari 1976 av maximibeloppet per arbetstagare till tolv basbelopp,
4. minskade regressmöjligheter för staten till följd av nedflyttning den 1 januari 1976 av lönefordringar i förmånsrättsordningen,
5. konkursbon synes i ökad omfattning fortsätta att driva verksamhet efter konkursutbrottet.

Enligt propositionen pekar uppgifterna om fondens intäkter och utgifter under senaste året på att utbetalningarna kommer att uppgå till ca 100 milj. kr. per år. Härtill kommer att bristen för budgetåret 1975/76 måste täckas. Till en del antas dock bristen kunna täckas genom utdelningar i "äldre" konkurser. Kvar torde emellertid enligt departementschefen stå ett krav på över 100 milj. kr. per år i utbetalningar medan intäkterna i form av arbetsgivaravgifter med nuvarande procentsats kan beräknas till ca 35 milj. kr. per år.

Mot ovan redovisade bakgrund föreslår departementschefen att lönegarantiavgiften, fr. o. m. den 1 januari 1977, höjs till 0,07 % av avgiftsunderlaget. Förslaget innebär en ändring av 2 § första stycket lagen om lönegarantiavgift. För att övergångsvis täcka den föreliggande bristen hos fonden föreslås i propositionen att en rörlig kredit i riksgäldskontoret om 50 milj. kr. ställs till kammarkollegiets förfogande. Sedan bristen har reglerats genom ianspråktagande av inflytande avgifter bör krediten enligt departementschefen vid behov få utnyttjas för att tillfälligt täcka eventuellt uppkommande brist hos fonden.

Utskottet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och hemställer
att riksdagen bifaller regeringens proposition 1976/77: 15.

Stockholm den 14 december 1976

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

ROLF WIRTÉN

Närvarande: herrar Wirtén (fp), Fagerlund (s), Nilsson i Tvärålund (c), Ingemund Bengtsson i Varberg (s), Nilsson i Östersund (s), Gustafsson i Säffle (c), Johansson i Simrishamn (s), Fridolfsson (m), fru Berglund (s), fru af Ugglas (m), fru Leijon (s), herrar Rämgård (c) och Johansson i Arvika (s).

